

in branitelj ter bo tudi vedno ostal. Nikdar ni zapustil slovenskega ljudstva, ter ga tudi nikdar ne bo. Naša dolžnost je, da podpiramo in širimo dober tisk, to je krščansko časopisje, da bo vsaka

hiša naročena na dober list. Vi, ki ste ostali zvesti »Slovenskemu gospodarju« do sedaj, bodite mu tudi v bodoče naklonjeni ter mu pridobivajte novih naročnikov in čitateljev! I. Š.

## IZ RAZNIH DRŽAV

**Veliki uspehi Japoncev.** Japonske čete so zasedle dne 3. januarja kitajsko mesto Šanhajkvan. Šanhajkvan je vojaško važna točka na mestu, kjer se ob Rumenem morju pričene veliki zid. Japonci so napadli to trdnjavo na vodi, na kopnem in iz zraka. S svojimi težkimi topovi so delno razbili okope, nakar je japonska pehota prešla v napad. V pristanišče Šanhajkvana je priplulo 9 japonskih vojnih ladij. Japonci imajo poleg kolodvora v Šanhajkvanu pripravljenih 3000 vojakov v oklopnih vlakih, ki morejo oditi na prvi ukaz proti Pekingu. Na japonski strani se je udeležilo boja 4000 pešcev in 19 topov. V mestu je izbruhnil grozen strah, ker so se pojavili v raznih okrajih tudi mnogoštevilni požari. V okolici utrjenega mesta je padlo nad sto granat, ki so povzročile veliko škodo. Železniški promet med Šanhajkvanom in Pekingom je prekinjen, zaradi česar je moralo na tisoče civilnega prebivalstva bežati peš proti Pekingu. V mestu, ki je docela porušeno, je obležalo na

stotine kitajskih vojakov in prebivalcev. Japonske izgube sicer niso znane, vsekakor pa niso mogle biti neznatne, ker so se Kitajci branili tudi s strojnimi. Ko so se umikali korak za korakom, so se branili z ročnimi granatami. Neki kitajski oddelek, ki je štel 5 sto mož, je bil docela pokončan. — Dne 3. januarja so navallili Japonci tudi na mesto Činhvankav, ki leži 15 km južno-zapadno od Šanhajkvana. Po kratki borbi so zasedli tudi to mesto. S tem je postal položaj kitajskih čet, ki so se utaborile 2 km od Šanhajkvana, strateško nevzdržen in so se morale umakniti v največjem neredu. Železniški promet na progi Mukden-Tiencin, ki vodi skozi ozemlje, v katerem vzdržujejo po takozvani boksaški pogodbi Anglija, Amerika, Francija in Italija svoje čete, je ustavljen. Po še nepotrjenih vesteh iz Harbina so japonske čete zasedle tudi obmejno postajo Pograničnaja na vzhodnokitajski železnici, tako da je tudi ta proga docela v njihovih rokah in so Japonci dejansko gospodarji v severni Kitajski.

**Razpust irskega parlamenta.** Predsednik Irske De Valera je razpustil irski parlament in razpisal nove volitve.

## PO SVETU KATOLIŠKEM

**Letos sveto leto.** Omenili smo že v zadnji številki, da je sv. Oče papež Pij XI. proglasil to leto za sveto leto. Dan pred Božičem je imel na kardinale nagovor, v katerem je med drugim poudaril, da leta 1933, odnosno 1934 poteče 1900 let, odkar je Zveličar sveta, Sin božji trpel ter umrl za človeštvo. Na proslavo te obletnice kliče sv. Oče vse, ki so odrešeni z dragoceno krvjo Zveličarjevo. Ali je katera obletnica slavnejša kakor ta? To koristno in potrebno proslavo želijo prav mnogi. Danes se največ ali skoro izključno govori o sporih in protivostih, o varanju in nezaupanju, o oboroževanju in razoroževanju, o škodah in odškodninah, o dolgovi in izplačevanju, o izgubah in plačilnih nesposobnostih, o gospodarskih in finančnih interesih, o bedi posameznikov in družbe. Naj torej svet sliši kaj drugega! Naj sliši o stvareh globoke duhovnosti, o stvareh, ki kličejo v spomin življenje in interese duš, o poslanstvu Cerkve in človečanstva, o visokih mislih in navdihih, ki se porajajo povodom vzvišenega dogodka trpljenja in smrti Zveličarjeve, ki ga homo proslavili. Da bi ta proslava ne ostala nezapažena, marveč da bi koristila vsem dušam, zlasti tistim, ki so raztresene in zaposlene, da bi vsi imeli časa ter našli priliko, da porabijo to obletnico v svojo korist, zato sv. Oče odreja, da ta proslava traja celo leto. Proglašajo jubilejno

sveto leto, ki bo trajalo od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934. To je tretje sveto leto, ki ga je proglasil sedanji papež. Prvo je bilo l. 1925, drugo l. 1929 povodom mašniškega jubileja sv. Očeta, tretje pa je sedanje. Vsa podrobna navodila za proslavo velevažne obletnice Zveličarjevega trpljenja in smrti bodo pravočasno izdana.

**Dve važni obletnici v tem letu.** V letošnjem letu, ki je sveto leto kot spominsko leto 1900letnice Gospodovega trpljenja in smrti, se bodo obhajale še tudi druge obletnice. Med najvažnejšimi je 75letnica prikazni Marijine v Lurdu, ki se je prvič prikazala 11. februarja 1858 ubogi mlinarjevi hčerki Bernardki Soubirous (Subiru). Lurški jubilej se bo proslavljal širom katoliške Cerkve, najbolj slovesno kajpada v Lurdu, kamor bodo pohiteli romarji iz raznih delov sveta. Meseca maja 1933 pa bo preteklo 100 let, odkar je takratni pariški vseučilišni študent Fridrik Ozanam s 5 tovariši ustanovil Vincencijevo družbo. Ta družba ima namen, organizirati krščansko dobrodelnost v prid siromakom, bolnikom, zapuščenim in zanemarjenim. Razširjena je po vsem kulturnem svetu ter je prava dobrotja za vse, ki trpijo pomanjkanje. Njen pomen je narasel v sedanji dobi brezposelnosti in bede.

**Socialisti proti usmiljenkam.** V Buenos-Airesu, glavnem mestu Argentine — v južni Ameriki — so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali socialisti.

Pred volitvami so jim vsa usta bila polna obljub, kako bodo delali za ljudski blagor, ko dobijo mestno občino v svoje roke. Ko se jim je to posrečilo, pa so naenkrat pokazali svoje protiljudske rogove. Ako bi bilo med mestnim prebivalstvom ljudsko glasovanje o tem, kar je socialistična večina v občinskem svetu sklenila, bi ljudstvo tak predlog z ogorčenjem odklonilo. Socialisti so namreč sklenili, da morajo usmiljene sestre zapustiti vse bolnišnice ter se morajo vpeljati svetne bolničarke. Svoj sklep je rdečkasta gospoda utemeljila s tem, češ, da so svetne bolničarke bolj poceni kakor pa usmiljene sestre. To je kajpada neresnica, ki je zrasla na socialističnem zelniku. Usmiljenih sester je po bolnišnicah 180 ter prejema vsaka mesečno po 25 pesos, torej na leto skupaj 54.000 pesos. Bolničarkam pa bo treba na mesec plačati vsaki po 165 pesos, torej na leto skupno 356.000 pesos. Svetne bolničarke pa ne bodo stale mesto samo 302.000 pesos več, marveč ker bodo hotele imeti več svobodnih dnov, bo jih treba dvakrat več ko usmiljenih sester, torej bodo stale občino 600.000 pesos več. Tako znafo socialisti gospodariti in štediti. Predlogu socialistov so se uprli vsi zdravniki v bolnišnicah, vsi bolniki, vsa poštena javnost in tudi predsednik republike general Justo. Socialisti pa se v svoji protivovski in protikrščanski strasti nočejo spametovati. Ukrep socialistov bo hudo zadel tudi slovenske in hrvatske delavce, ki v svoji boleznin in onemoglosti iščejo zavetja po bolnišnicah. Kako dobro stori takemu zapuščenemu delavskemu siromaku, ako sliši v bolnišnici tolažilne besede v svojem materinem jeziku. Dosedaj so take besede slišali. V Buenos-Airesu je namreč v bolnišnicah 12 slovenskih usmiljenih sester, ki bodo vsled socialističnega sklepa morale zapustiti bolnišnice. Taki prijatelji delavcev so socialisti!

**Katoliška kmečka ženska društva v Belgiji.** Zveza katoliških kmečkih ženskih društev v Belgiji je obhajala 25letnico svojega obstoja. Največja prireditelj ob tej priliki je bilo veliko zborovanje v glavnem mestu Bruxellu. Na zborovanju je bila navzoča zastopnica belgijske kraljice, govoril pa je med drugimi tudi kardinal nadškof Roey. Zveza šteje 1200 ženskih društev, ki se nahajajo v 2500 kmečkih občinah. Namen te organizacije je izobrazba kmetijskega ženstva v strokovnem, gospodarskem in kulturnem oziru. Da je kmečka žena v Belgiji danes na tako visoki stopnji izobrazbe, je v veliki meri zasluga te krščanske izobraževalne organizacije.

**80 let v samostanu.** Meseca decembra preteklega leta je sestra Marija Holfenbein iz reda hčera božje ljubezni obhajala v Leon di Nikaragua (v srednji Ameriki) stoletnico rojstva. Sestra Marija je kljub svoji visoki starosti vedno še zdrava in krepka. Rojena je bila 17. decembra 1832 v Lyonu na Francoskem. Z dvajsetim letom je stopila v samostan. Živi že torej 80 let v samostanu in sicer po raznih samostanih Amerike. Sestra Marija je storila veliko dobrega za ljudstvo, osobito za mladino.

O priliki njenega stoletnega jubileja ji je prebivalstvo skazalo svoje veliko spoštovanje in svojo hvaležnost. Papež

Pij XI. ji je s pismom svojega drž. tajnika sporočil svoje čestitke ter poslal svoj blagoslov.



**Polovična vožnja v Maribor in nazaj od 15. do 28. januarja 1933.** Kdor potuje v Maribor od 15. do 22. t. m., pa se vrača od 15. do 25. t. m. in se udeleži zimskosportnega tedna, ima pravico do brezplačne vožnje nazaj. Za v Maribor kupite celo karto brez vsake legitimacije, v Mariboru karte ne oddate, jo temveč prihranite za brezplačno vrnitev. Potrdila izdaja »Putnik« nasproti glavnemu kolodvoru na Aleksandrovi cesti 35, in sportna trgovina Sport-Roglič, Grajski trg. Cena za vstopnico 10 Din. Dobite jih pa tudi v prodajalnah Cirilove tiskarne, Koroška cesta 5 in Aleksandrova ulica 6.

**Vlomilec odnesel iz spalnice 9000 D.** Dne 3. januarja je izmaknil neznanec iz spalnice gospe Minke Koštomaj, gostilničarke v Prečni ulici v Mariboru, 9000 Din. Vlom je bil izvršen s ponarejenimi ključi.

**Neznan vlomilec je obiskal viničarijo mariborskega krčmarja Rogine s Tržške ceste v Čretu pri Slivnici blizu Maribora.** Uzmovič si je privoščil pijače, jestvin, posteljnino in lovsko puško.

**Požigalec na delu na Polskavi.** Ubogi in res pomilovanja vredni Polskavčani! Koliko škode in strahu jim je povzročil na dosmrtno ječo obsojeni požigalec Terglec. Komaj je romal ta peklena šiba pod ključ kaznilnice, ga je nadomestil drugi. Na Polskavi beležijo v kratkem razdobju tri še pravčasno preprečene požige od še neodkritih požigalčevih roke, eden pa se je žalibog posrečil v polnem obsegu. V ponedeljek dne 2. januarja je pogorela domačija posestnika in krčmarja Karola Hrastnika na Spodnji Polskavi.

**Obsodbe vredna zloraba šolarja.** Dne 2. januarja popoldne je prijel finančni stražnik v St. Ilju v Slov. goricah 12letnega šolarja, ki je imel v šolski torbici 3 kg saharina. Tihotapec je izročil nedovoljeno blago fantku, naj ga nese k sosedu. Dečka so izpustili po odvzetju saharina in je naperjena preiskava proti pravemu švercarju.

**25letnico mašništva je slavil v Ptuj** minoritski provincijal p. Bernardin Polonijo. Naše iskrene čestitke k srebrnemu jubileju!

**Mrtvo so našli na Novega leta dan** v Ptuj 67letno zasebnico Jul. Schein, ki je bivala v stanovanju čisto sama. Scheinovo je zadela kap.

**Mladostni roparski napadalci pod ključem.** Andro Opečar in Štefan Mutvar iz Podturna pri Čakovcu, trgovca, je zajela noč pri nakupovanju vina. Kar naenkrat so planili na oba iz zasebe trije napadalci, ki so grozili obema z noži in trgovcema preiskali žepa. Napadena sta si obraze dobro zapomnila, in orožniki iz Dolnje Lendave so predali dne 3. januarja v preiskovalne zapore mariborskega okrožnega sodišča tri od 17 do 18 let stare fante, ki so o-

sumljeni roparskega napada na omenjena trgovca.

**Vlom v župnišče.** V noči 3. januarja je vlomil neznanec v župnišče pri Sv. Lovrencu na Pohorju in odnesel 4000 dinarjev.

**Smrtna nesreča.** Na Ježici pri Ljubljani je zašel pod avtoomnibus tamošnji občinski uslužbenec Ivan Krečič. Povoženega so prepeljali takoj po nesreči v ljubljansko bolnico, kjer je podlegel notrajnim poškodbam.

**Hlod mu je zmečkal nogo.** V Malnjaku nad vasjo Breg pri Litiji tešejo bukove prage. Pri žaganju bukovega hloda je padel odžagani del na desno nogo 31letnemu tesarju Francu Lužerju in mu jo je popolnoma zmečkal.

**Vlom v trgovino.** V noči 3. januarja je bilo vlomljeno v Šmihelu pri Novem mestu v trgovino gospe Hermine Hrovat. Odnešena je bila iz trgovskega lokala zaloga tobaka, jestvine in 400 Din v gotovini.

**Naša kraljevina je imela do sedaj 25 vlad.** Prvi minist. predsednik 20. dec. 1918 je bil že rajni Stojan Protič. Za njim Ljuba Davidovič ponovno septembra istega leta, Stojan Protič 17. februarja 1920, Milenko Vesnič 30. maja 1920, Nikola Pašič 1. januarja 1921, L. Davidovič 7. julija 1924, Nikola Pašič 6. septembra 1924, Pašič-Pribičević 30. aprila 1925, Pašič-Radič 17. julija 1925, Nikola Uzunovič-Stepan Radič 8. aprila 1926, drugič 30. aprila 1926, tretjič 24. decembra 1926, četrtič 1. februarja 1927, Velja Vukivečiv 17. aprila 1927 prvič, 10. septembra 1927 drugič, 23. februarja 1928 tretjič, dr. Korošec 27. julija 1928, Peter Živkovič 6. januarja 1929 prvič, 6. oktobra 1931 drugič, dr. Voja Marinkovič 4. aprila 1932, dr. Milan Srkič prvič 2. julija in drugič 4. novembra lanskega leta.

**Velika francoska potniška ladja zgorela.** Na potu iz francoskega mesta Bordeaux v Le Havre je zgorel dne 3. jan. francoski veleparnik »Atlantique«, ki je bil eden najmodernejših in največjih ter zgrajen še le pred dvema letoma. Njegova posebnost je bila umetniška oprema in 10 m široki in 150 m dolgi srednji hodnik, na katerem so razpostavljale pariške tvrdke modne novosti. Ko se je zgodila požarna nesreča, je bilo na ladji le 200 mož posadke brez potnikov, ker je bila ladja na potu v popravilnico. Požar je izbruhnil iz neznanega vzroka in se je razširil po celi dolžini. Na brezžične klice ogroženega parnika so mu prihitele na pomoč druge ladje, ki so rešile posadko.

**75letnica smrti.** Zadnje dni je zatonilo 75 let, odkar je umrl avstrijski maršal in zmagovalac nad Italijani, v slovenski narodni pesmi še danes živeči oče Radecki.

**Bivši predsednik Združenih držav Severne Amerike umrl.** Dne 5. januarja je umrl v Njujorku bivši trideseti predsednik Združenih držav Calvin Coolidge. Bil je sin farmerja in rojen leta 1872 v vasi Plymouth v državi Vermont. Po poklicu je bil advokat in je

postal predsednik leta 1924. Marca leta 1929 je Coolidge odstopil kot predsednik in je prevzel mesto ravnatelja njujorške zavarovalne družbe. Coolidgeju je sledil na predsedniško mesto Hoover.

**Kašlju in hripavosti** se najbolj naklonjene samo osebe, ki ne negujejo dovolj svoja usta in grlo. Dnevna nega s preizkušenim domačim sredstvom, Fellerjevim Elsafluidom, varuje tudi pred nahodom, hripo, prehladom i. t. d. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

## Požarni detektivi.

Dnevno nam prinaša časopisje poročila o požarih, kojih vzrok se ne da izslediti, čeravno je podan sum za požig. Nikakor ni lahka naloga, komu res tudi dokazati, da je sam zažgal, ker so požigalci navadno premeteni ljudje. Temeljito raziskovanje požigov na znanstveni podlagi je v novejšem času tolikanj napredovalo, da je danes omogočeno, izslediti še tako zvito in preračunano požigalčev roko.

V Ameriki že šolajo »požarne detektive«, ki imajo nalog, da poiščejo za vsak požar vzrok. S pomočjo načina raziskovanj se je posrečilo, ugotoviti v 100 požarnih slučajih, zakaj je ogenj izbruhnil. Izborni in takorekoč nezmotljiv pripomoček za ugotovitev požarnega izbruha je zogljen les, katerega je najti na vsakem pogorišču. Na preostankih lesa se da določiti, ali je zgorel od navadne ali prav posebno močne vročine in iz tega dejstva je prav lahko mogoče sklepati na vzrok požara.

Od površine zoglenega lesa napravijo takozvano mikrofotografijo. Ta poda močno povečane lesne celice in iz teh je mogoče sklepati, kaj da je zanetilo les.

Mikrofotografija površine od terpenina zanetenemu kosu lesa kaže popolnoma drugačne znake, kakor če bi bil

**Za zimske večere boljši kot topla peč** je roman »Satan in Iškarijot«, ki ga boš gotovo bral, če se še tako braniš!! Zahtevaj ponudbo pri Cirilovi tiskarni v Mariboru.

prišel goriti les vsled lanenega olja ali spirita.

Svojčas zelo priljubljen način požiga je bil n. pr. ta-le: Kak trgovec je pustil svojo dragoceno zalogo kakor so kožuhi, visoko zavarovati. Na skrivaj je zamenjal dragoceno kožuhovino z manjvredno, podtaknil ogenj in jo uničil. Na ta način je požigalec ogoljufal zavarovalno družbo za visoke svote.

Slučaj požiga, kakor je omenjeni, danes takoj razkrinkajo iz zogljenih preostankov blaga, ki natančno izpričajo, ali je bila kožuhovina nekaj res dragocenega ali kak šund.

Posebno zanimiva je ugotovitev vzroka požara na podlagi dejstva: vsak material zgori od različne vročine.

Sukno, ki je bilo zaneteno s pomočjo gazolina, zgori pod mnogo višjo tem-